

Základní škola Dobrá, příspěvková organizace

Adresa: Dobrá 860, 739 51 Dobrá, IČO: 68334273 DIČ: CZ68334273

☎ 558 412 461, 📠 558 412 460

Internet: <http://www.zsdoobra.cz>, e-mail: zsdoobra@zsdoobra.cz

Školní program proti šikanování

(příloha Minimálního preventivního programu ZŠ Dobrá)

Vypracováno dle metodického pokynu:

Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.: 22294/2013-1 k prevenci a řešení šikanování a podle met.doporučení č.j. 21291/2010-28.

V textu odkazováno na knihu:

KOLÁŘ, Michal. Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-871-5.

Základní strategií výchovně vzdělávacího procesu ve škole je předcházení a prevence problémového jednání žáků, soustavné sledování chování a projevů žáků, budování pozitivního klimatu ve škole, důraz na komunikaci se žáky i se zákonnými zástupci.

Cílem je vytvořit pro žáky bezpečné a spolupracující školní prostředí a ochránit je před šikanou. V textu je tento vypracovaný program zmiňován také jako ŠPPŠ.

I. Úvod

1. Charakteristika šikany

Šikana je každé chování, které splňuje tyto znaky:

- je cílené vůči jedinci
- jeho záměrem je oběť ohrožit, ponížit či zastrašit
- je obvykle opakované, často dlouhodobé
- existuje jedinec či skupina, jimž přináší prospěch nebo uspokojení
- oběť se mu neumí bránit a dlouhodobě trpí
- časem se stupňuje
- je skrývané a těžko odhalitelné
- *Šikanou není: jednorázová rvačka, nevhodný vtip či konflikt, škádlení!*

Základní formy šikany:

- fyzická šikana (přímá a nepřímá) – bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, sexuální násilí
- psychická šikana - nadávky, pomluvy, vyhrožování, zesměšňování, kyberšikana a podobné projevy jako sexting, hoax....
- smíšená

Příklady přímých signálů šikany (nutno neprodleně začít řešit)

- soustavné posměšné poznámky, nadávky, hrubé žerty, hanlivá přezdívka na adresu určitého žáka, pokud to tento žák těžce snáší a trpí tím
- jednostranné vyžadování věcných či peněžních darů
- jeden žák vystupuje vůči druhému často v roli „sluhy“, vykonává za něj práce např. mazání tabule, nošení tašky,...

- opakované rvačky, v nichž se objevuje výrazný nepoměr sil
- opakované pošťuchování, strkání, údery, poškozování věcí

Příklady nepřímých signálů (nutno zvýšit pozornost) :

- potenciálně šikanovaný žák se o přestávce zdržuje stranou od ostatních, nemá kamarády
- přestávky tráví v blízkosti učitelů nebo mimo třídu
- jeho prospěch se náhle nevysvětlitelně zhoršuje
- stává se uzavřeným
- má často poškozené nebo rozházené věci, často se mu „záhadně“ ztrácí
- při týmových sportech bývá volen mezi posledními
- má-li promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený, zdráhá se mluvit o sobě
- působí smutně, stísněně, často chybí z nejasných důvodů (nevolnost, bolest hlavy,..)
- nechodí na tělocvik
- má odřeniny, modřiny, které nedovede uspokojivě vysvětlit

Vývojová stadia šikany:

- **I. stupeň – ostrakismus** – mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen necítí dobře, ostatní ho odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají, dělají na jeho účet drobné legrácky,
- třída se rozdělí na 3 části – oběť, agresor, neutrální jádro
- **II. stupeň – fyzická agrese** – agresori přitvrzují zábavu na úkor nejzranitelnějšího spolužáka, agresor je závislý na šikaně, chce ji opakovat, oběť zažívá strach, v této fázi záleží na míře pozitivního zaměření třídy a na postojích žáků k šikanování,
- **III. stupeň – vytvoření jádra** – ve třídě se vytvoří jádro agresorů, kteří tlačí na oběť, ostatní jsou rádi, že nejsou na místě oběti, tato šikana je stále skrytější, agresori systematicky spolupracují
- **IV. stupeň – většina přijímá normy agresorů** – dochází k těžkým ubližováním, často se ve třídě objevuje slovník nadřazenosti a podřazenosti (otroci, Hitler, muklové, Židi,..)
- **V. stupeň – totalita – dokonalá šikana** – toto stadium není řešitelné, musí se rozdělit třída, vládnou normy agresorů, násilí se začíná považovat za normální, učitel nemá slovo (pozor, někdy iniciátorem šikanování může být předseda třídy, žák s výborným prospěchem, pomáhající pedagogovi, ukázněje třídu, učitelé za ním stojí, podporují ho).

2. Odpovědnost školy za ochranu žáků před šikanou

V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a předcházet vzniku rizikového chování. Proto musí pracovníci školy předcházet šikanování mezi žáky, jeho projevy neprodleně řešit a každé oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

- dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR. Trestní oznámení je možné podat také na státní zastupitelství;
- dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí.
- škola ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo; v případě šikany se jedná o všechny případy, které škola oznámila policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a dále případy, které výše uvedeným nebyly oznámeny i přesto, že se stalo něco závažného, protože nebyl zákonný důvod.

II. Program proti šikanování

obsah:

1. zmapování situace
2. motivování pedagogů
3. společné vzdělávání a supervize všech pedagogů
4. užší realizační tým
5. společný postup při řešení šikanování – 6 základních scénářů
6. primární prevence ve třídách
7. primární prevence ve výuce
8. primární prevence ve školních programech
9. ochranný režim
10. spolupráce se zákonnými zástupci
11. školní poradenské služby
12. spolupráce se specializovanými zařízeními
13. vztahy se školami v okolí

1. Zmapování situace

Podporujeme pozitivní vztahy mezi žáky navzájem, mezi žáky a učiteli. ŠVP Dobrá škola – dobrý start obsahuje vhodné výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí. Tím podporujeme solidaritu a toleranci, vědomí sounáležitosti, posilujeme a vytváříme podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit tříd a školy, uplatňujeme spolupráci mezi dětmi a rozvíjíme jejich vzájemný respekt, jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

Všichni učitelé:

- sledují vztahy mezi žáky ve třídách, kde působí a podporují pozitivní vztahy,
- vedou důsledně žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka,
- vedou žáky k sebedůvěře, přiměřenému sebevědomí a odpovědnosti za své chování,
- vedou žáky k plnění povinností a zároveň respektují jejich práva,
- nejsou lhostejní k projevům agresivity a v kritických situacích dají najevo, že toto chování nelze tolerovat.

Třídní učitel/ka:

- má přehled o vzájemných vztazích ve třídě,
- ve spolupráci se školním metodikem prevence se podílí na preventivním mapování vztahů ve svém třídním kolektivu,
- seznámí svou třídu s Minimálním preventivním programem a se Školním programem proti šikanování,
- seznámí s těmito dokumenty i zákonné zástupce žáků,
- informuje zákonné zástupce, na koho se obrátit při problémech.

Školní metodik prevence:

- koordinuje tvorbu Školního programu proti šikanování a je za tento program odpovědný,
- seznámí se Školním programem proti šikanování ostatní vyučující, především s pasážemi, kde jsou obsaženy povinnosti pedagogů a třídních učitelů,
- informuje vyučující, jak postupovat při řešení konkrétních případů šikany,
- v případě vzniklé nežádoucí situace nabídne pomoc, zajistí besedu s odborníkem.

Ředitelka školy:

- zajistí vzdělávání pracovníka k problematice šikanování (školní metodik prevence, výchovný poradci, PP...),
- zajistí dohled pedagogických pracovníků nad žáky před vyučováním, přestávkách mezi vyučovacími hodinami a mezi dopoledním a odpoledním vyučováním na chodbách, v šatně a ve školní jídelně (na vytipovaných rizikových místech školy).

2. Motivování pedagogů pro změnu

Zájmem všech pedagogických pracovníků, ale také provozních pracovníků by mělo být podílet se na sledování stavu budování a udržování zdravých vztahů mezi dětmi. Je samozřejmé, že zaměstnance je třeba motivovat a to jak finanční odměnou za zodpovědnou práci třídního učitele, školního metodika prevence, výchovného poradce atd., ale také formou povzbuzení a pochvaly.

3. Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů

Průběžné vzdělávání pedagogů v této oblasti v rámci DVPP, účast na společných setkáních – „akce sborovna“, projekty, koordinované setkávání školních metodiků prevence různých škol s okresní metodičkou prevence, konference atd.

Pedagogové si mohou vybírat z nabídek individuálně nebo jsou školení a vzdělávání vybírána a plánována ředitelkou školy. Spolupracujeme s: o.s. AVE Český Těšín, Renarkon, CNN.

4. Užší realizační tým

Pro zajištění fungování oblasti prevence patologických jevů a šikany je pověřen školní metodik prevence, který samozřejmě spolupracuje s třídními učiteli, s výchovnými poradci, hlavní vychovatelkou ŠD, školním psychologem, ředitelkou školy a zástupci ředitele.

5. Společný postup při řešení šikanování – 6 scénářů

Při podezření na šikanu musí provést pedagog tři základní kroky, vedoucí k účinné pomoci.

První krok: diferenciatní diagnostika

čili poctivé rozlišení škádlení od šikany (viz zmapování situace).

Druhý krok: vnitřní diagnostika (vytvoření mapy šikany)

čili sesbírání co největšího počtu informací v případě, že jsme si téměř jistí, že se jedná o šikanu. Hlavní je posouzení šikany ze tří pohledů a určení formy šikany (viz. Kolář str. 165-168).

To nám pomůže při dalším rozhodování o následném jednání, zejména, zda konkrétní případ šikany zvládneme sami nebo budeme potřebovat pomoc zvenčí.

Třetí krok: určení typu scénáře pro léčbu šikany

čili výběr ze šesti základních scénářů. Tuto fázi již provádí školní metodik prevence spolu s ředitelkou školy.

Pro rozhodnutí, jaký typ scénáře vybrat, je třeba pečlivě určit:

- stadiu šikany (počáteční či pokročilé a vývojová stadia). Ukazatele pro rozlišení počáteční a pokročilé šikany viz Kolář, str. 176
- formu šikany (běžná či komplikovaná, neobvyklá).

Klasifikace šesti základních scénářů:

Fáze šikany	Úloha školy	Scénáře
Počáteční šikana	Škola zvládne sama	1. první pomoc pro obyčejnou počáteční šikanu
		2. celková léčba pro první dvě stadia šikany
		3. první pomoc pro komplikovanou počáteční šikanu
Pokročilé stadium šikany	Škola potřebuje pomoc zvenku	4. první pomoc (krizový scénář) pro obyčejnou pokročilou šikanu

		5. první pomoc (krizový scénář) pro komplikovanou pokročilou šikanu (např. výbuch násilí, lynč)
		6. celková léčba pro třetí stadium šikany- běžné i komplikované

Velice důležité je rozložit si řešení šikany do tří základních stupňů:

1. první pomoc při šikaně
2. následná léčba skupiny, zasažené šikanou
3. zapracování získaných zkušeností z konkrétního případu do ŠPPŠ

Základní scénář – scénář č. 1 - první pomoc pro vyšetřování počáteční šikany:

pracovník, který pozoruje šikanu nebo na ni byl upozorněn, musí:

- konfrontovat svá pozorování s dalšími kolegy, třídním učitelem
- oznámit své podezření vedení školy, školnímu metodikovi prevence, výchovnému poradci, konzultovat další postup, dohodnout se, kdo povede vyšetřování
- kvalifikovaně odhadnout stadium a formu šikany
  - vyslechnout (mezi čtyřma očima) co nejvíce informátorů, nezaujatých svědků – spolužáků, těch, co na šikanu upozornili, důležité věci si zapisovat
  - nalezení vhodných svědků šikany
  - individuální rozhovory se svědky
  - spojit se se zákonnými zástupci oběti, informovat je
  - teprve nyní vyslechnout oběť, citlivě, diskrétně, zaručit bezpečí a důvěrnost informací, vše zapisovat, tento pohovor musí provádět osoba, které oběť důvěřuje
  - zajištění ochrany oběti
  - vyslechnout agresory – překvapivě, znemožnit domluvu, soustředit se na rozpory ve výpovědích agresorů

při léčbě šikany - scénář č. 2 - přidáváme další fáze:

- najít metodu řešení (usmíření, výchovný pohovor, vnější nátlak, výchovná opatření ...)
- třídnická hodina, oznámení šikany a trestu pro agresory, následná práce se skupinou
- osobní rozhovor se zákonnými zástupci oběti
- třídní schůzka – informace všem zákonným zástupcům
- dlouhodobá práce s celou třídou, dobré je navázat spolupráci s odborníky

Pro scénář č. 3 je třeba upravit taktiku vyšetřování, např. je již vhodnější zvolit jako vyšetřovatele někoho mimo zaměstnanců školy apod.

Důležitá je při vyšetřování strategie, taktika vyšetřování a způsob vedení rozhovoru.

Scénář pro vyšetřování pokročilé šikany (škola již sama nezvládne)

Hlavní rozdíly a komplikace ve srovnání s počáteční šikanou:

- často je těžké najít svědky
- účastníci šikany a lidé, kteří o ní věděli, se brání vyšetřování
- někdy dochází k prorůstání organizační sítě šikany do organizace školy
- velmi dobře funguje zakrývací a zastírací strategie a systém
- často již šikana splňuje povahu trestného činu

Scénář č. 4:

Vyšetřování těchto fází šikany buď již provádí síla zvenčí (pracovník PPP, policie, OSPOD apod.) nebo pracovníci školy s tím, že pomoc zvenčí je přivolána po výsleších a prvotním vyšetřování

- konfrontovat svá pozorování s dalšími kolegy, třídním učitelem
- oznámit své podezření vedení školy, školnímu metodikovi prevence, výchovnému poradci, konzultovat další postup, dohodnout se, kdo povede vyšetřování

- kvalifikovaně odhadnout stadium a formu šikany
- vyslechnout (mezi čtyřma očima) co nejvíce informátorů, nezaujatých svědků – spolužáků, těch, co na šikanu upozornili, důležité věci si zapisovat
- zabránění domluvě agresorů
- **zde změna: vhodné svědkové nejsou, takže hledáme spíše nejslabší článek řetězu nebo tzv. bílé vrány (spolužáci, kteří se šikaně vzepřeli, odolali tlaku skupiny a do šikany se nezapojili)**
- **změna: rozhovory s falešnými svědky či konfrontace a odkrývání rozporů v křivých výpovědích**
- spojit se zákonnými zástupci oběti, informovat je
- teprve nyní vyslechnout oběť, citlivě, diskrétně, zaručit bezpečí a důvěrnost informací, vše zapisovat, tento pohovor musí provádět osoba, které oběť důvěřuje
- **změna: zajištění spíše záchrany oběti než ochrany**
- **změna: vyslechnout agresory – soustředit se na rozpory ve výpovědích agresorů, zajistit je, pomůže i konfrontace agresorů a útočníků**
- nahlášení policii, případně jiným orgánům
- zprostředkování péče PPP či psychiatra oběti

Scénář č. 5:

Opět je potřeba upravit taktiku vyšetřování. Je třeba brát v potaz, že se zde může vyskytnout extrémní fyzická či sexuální brutalita či náhlý výbuch násilí, který nepřipravené účastníky vyšetřování může šokovat, musí být na ni tedy připraveni. Zde je již nezbytná pomoc a práce Policie, škola bývá už bezmocná. Je třeba odložit dovyšetření a zajistit zejména ochranu života oběti.

V tom případě nastupuje poplachový plán:

- a) všichni pedagogové vědí, jaké kroky nastupují a co mají dělat oni sami
- b) zvládnutí šoku z násilí, zvládnutí emocí, odhad typu šikany, vzhled do situace
- c) okamžitá záchrana oběti
- d) alarm pedagogů a vedení školy
- e) zabránění domluvě agresorů, jejich oddělení či zadržení
- f) pokračování v ochraně oběti, oznámení (lékař, policie)
- g) vyšetřování – rozhovor s obětí (průběh vyšetřování již podobný a ve stejných krocích jako u scénáře č. 3 a 4)
- h) hledání nejslabšího článku nespolupracujících účastníků
- i) rozhovory se „svědky“
- j) rozhovory s agresory

Ve scénáři č. 6 přistupuje dále léčba celé skupiny, resp. celé třídy či školy.

Léčba skupiny (u scénáře 2 a 6) čili intenzivní intervence:

Léčba se liší, pokud jde o třetí, čtvrté či páté stadium šikany.

U scénáře 6 (a u 4. a 5. stadia šikany) léčba předpokládá napřed rozbití skupiny a původní konstelace žáků a vytvoření nové skupiny a to takové, aby dávala naději na vytváření pozitivních vztahů. Jádro agresorů je nutné z ní vyloučit.

Léčba se dá použít jako minimální jednorázový zákrok nebo jako rozjezd pro celoroční práci se skupinou.

Cílem je nastartovat uzdravující proces a položit základy pro budování nových, pozitivních vztahů.

Podrobněji lze vyčíst průběh léčby v Kolářovi, str. 235-256.

Čeho se vyvarovat při vyšetřování šikany:

- zásadně neřešit před celou třídou nebo větší skupinou dětí
- zásadně odmítat konfrontaci oběti a agresora nebo jejich zákonných zástupců

- cítím-li osobní antipatii k některému z účastníků, nedovolit, aby ovlivnila mé stanovisko nebo zvolit jiného řešitele
- vyvarovat se rychlých řešení
- prozrazení informačních zdrojů
- neinformování zákonných zástupců
- řešení bez pomoci dalších pedagogů

Ve fázi po vyšetření šikany mimo jiné ředitelka školy rozhodne o potrestání agresorů, a rozhodne o výběru výchovných opatření, ale i dalších opatření (některá viz již ve scénářích)

- svolání „výchovné komise“ (vedení školy, výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitel, případně další učitelé) – ta situaci posoudí, navrhne postup vůči oběti, agresorovi i třídě
- pozvat k jednání zákonné zástupce agresorů – seznámit se situací, sdělit navrhovaná opatření, požádat o spolupráci, v otázce trestů nepřístupovat na kompromisy
- pozvat zákonné zástupce obětí – sdělit výsledky šetření, domluvit se na opatřeních, navrhnout řešení (terapie, organizační opatření, ...)
- navrhnout nápravná opatření
- pracovat s agresorem, doporučit klinickou pomoc
- pracovat s kolektivem třídy
- doporučení pobytu v diagnostickém ústavu
- doporučení zákonným zástupcům převést agresora na jinou školu
- návrh individuálního výchovného plánu
- návrh upravených organizačních záležitostí školního dne u agresora nebo u oběti

typy výchovných opatření:

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitelky školy
- druhý, třetí stupeň z chování
- doporučení zákonným zástupcům k dobrovolnému umístění do SVP nebo diagnostický pobyt zde
- návrh ředitelky školy orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou a dítětem, příp. návrh předběžného opatření k ústavní výchově

6. Primární prevence v třídnických hodinách

Prevence je nejučinnější ochranou proti vzniku nebo šíření šikany, je proto neodmyslitelnou součástí práce školy a pedagogů. Každý třídní učitel na začátku školního roku vytvoří společně s žáky pravidla třídy. Pravidla jsou žákům srozumitelná, viditelně umístěna a dle potřeby aktualizována. Každý třídní učitel dbá na dodržování nastavených pravidel. Třídnické hodiny jsou zařazovány pravidelně v průběhu školního roku, dle potřeby okamžitě.

7. Primární prevence ve výuce

Primární prevence probíhá na úrovni specifické a nespecifické prevence.

Specifická prevence se uplatňuje zejména v předmětech výchovného a humanitního zaměření, na I. stupni je to zejména Prvouka, Vlastivěda, na II. stupni hlavně Občanská výchova, Výchova ke zdraví, kam jsou v ŠVP zařazena témata dle RVP, týkající se prevence patologických jevů včetně šikany. Dále je důležitá výuka tělesné výchovy, kde se dá přímo podchytit a vhodné chování k druhému, tolerance atd.

Nespecifická prevence se vine v podstatě všemi vyučovacími předměty.

8. Primární prevence ve školních a mimoškolních programech a aktivitách

Také mimoškolní aktivity jsou výbornou půdou pro rozvíjení vhodného vzájemného chování. Na úrovni specifické prevence jsou to vzdělávací exkurze, návštěvy kulturních akcí, LVK, STK.

Co se týká nespecifické prevence, je to úloha zejména zájmových kroužků, kterých je každoročně nabízeno a realizováno dostatek.

9. Ochranný režim žáků

Na ochranu žáků před šikanou je vytvořen školní řád, konkrétně tuto problematiku řeší články III/A, dále Minimální preventivní program školy, zpracováváný na každý školní rok a ochrana žáků je zmíněna také ve Školní preventivní strategii. Pedagogové, případně pověřeni nepedagogové (AP) konají dohledy nad žáky dle rozpisu dohledů. Žáci mohou vyjadřovat své připomínky k chování ostatních v třídnických hodinách, v běžných vyučovacích hodinách nebo na zasedání školního parlamentu. Vždy je jejich připomínkám věnována patřičná pozornost.

Pokud se žáci bojí nebo stydí svůj problém řešit s dospělým, mají možnost se i anonymně svěřit do školní schránky „S.O.S“, která je denně kontrolována. S.O.S. schránka funguje ve fyzické podobě schránky na chodbě nebo v elektronické podobě na webu školy sos@zsdobra.cz.

10. Spolupráce se zákonnými zástupci

Škola v prevenci sociálně - patologických jevů, včetně šikany nabízí zákonným zástupcům spolupráci ve formě komunikace na třídních schůzkách, individuální konzultace s učiteli, školním metodikem prevence, výchovnými poradci a vedením školy. Konzultační hodiny jsou uvedeny na webu školy a také v Žákovské knížce (1.-3. ročník) a Informačním deníku (4.-9. ročník).

Zákonní zástupci jsou seznámeni s programem minimální prevence včetně Programu proti šikanování na třídních schůzkách v září každého školního roku. MPP a ŠPPŠ je zveřejněn na internetových stránkách školy. Žáci budou seznámeni s MPP a jeho přílohou (Školní program proti šikanování) prostřednictvím třídních učitelů a toto seznámení je zapsáno do třídní knihy.

Při jednání se zákonnými zástupci v případě vyšetřování prokázané šikany je postupováno maximálně taktně při zachování důvěrnosti informací a podle jednotlivých scénářů.

11., 12. Školní poradenské služby, spolupráce se specializovanými zařízeními

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce, školního psychologa s dalšími institucemi a orgány:

- S PPP, SVP, SPC,
- S pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, kteří poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči,
- s oddělením péče pro rodinu a děti, sociální prevence, o.s.AVE
- ředitel školy oznámí OSPOD skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka – pokud je spáchán trestný čin, zahájí spolupráci s orgány OSPOD bez zbytečného odkladu,
- dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu, ředitel školy oznámí tuto skutečnost Policii ČR.

Při realizaci poradenských služeb postupuje škola dle Vyhl. 72/2005 ve znění pozd. předpisů.

13. Vztahy se školami v okolí

V širším měřítku naše škola spolupracuje i s okolními školami, protože z těchto škol k nám přichází žáci do 6. třídy. Informace a poznatky jsou vyměňovány zejména na poradách ředitelů těchto škol.

III. Literatura a užitečné odkazy

Hlavní literatura:

Kolář, Michal: Nová cestě k léčbě šikany, Portál, Praha 2011

Kolář, M.: Bolest šikanování, Portál, Praha 1997

Říčan, P.: Agresivita a šikana mezi dětmi, Portál, Praha 1995

Doplňková literatura:

M. Martin, C. Waltmanová: Jak řešit problémy dětí se školou, Portál, Praha 1997

M. Karnsová: Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem, Portál, Praha 1995

P. Kopřiva, T. Kopřivová: Respektovat a být respektován, Kroměříž 2005

M. Sheedyová: Problémové dítě v rodině a ve škole, Portál, Praha 1998

R. Portmannová: Jak zacházet s agresivitou, Portál, Praha 1996

T. Šišková: Výchova k toleranci a proti rasismu, Portál, Praha 1998

Webové odkazy:

www.minimalizacesikany.cz, www.linkabezpeci.cz

www.sikana.org, www.sikana.cz

www.amnesty.cz, www.poradenskecentrum.cz

Sociální síť spolupracujících organizací v okrese FM a blízkém okolí

Pedagogicko-psychologická poradna Frýdek-Místek, příspěvková organizace

Palackého 130, 738 02 Frýdek-Místek

Metodik prevence Mgr. Zdenka Neničková

telefon 558 432 084

e-mail ompa.pppfm@gmail.com

web <http://www.pppfm.cz/>

Speciálně pedagogické centrum při Střední škole, Základní škole a Mateřské škole

28. října 1884, Frýdek-Místek, 738 02

telefon 558 438 644

e-mail spcfm@seznam.cz

Středisko výchovné péče

28. října 1885, Frýdek-Místek

telefon 558 647 276

e-mail svp-fm@quick.cz

Centrum Nové naděje, o.s.

Palackého 129, Frýdek - Místek, 738 01

telefon 558 629 223

e-mail cnn.fm@quick.cz

web <http://www.cnnfm.cz>

o.s. AVE

Čáslavská 2092, Český Těšín

Telefon 558 736 600

web www.osave.cz

V Dobré dne 1. 9. 2016

Vypracovala: Mgr. Jitka Drabinová

Mgr. Radka Otipková, ředitelka školy